Psikolog – Unvan Değişikliği Denemesi 2

ASHB unvan değişikliği sınavı · 2025 resmî konu dağılımına göre 50 soru · cevap anahtarı ve açıklamalar sondadır.

1. Tolman'ın deneyinde, labirentte ödül almadan dolaşan fareler, ödül verilmeye başlandıktan sonra başından beri ödüllendirilen farelerden daha hızlı hedefe ulaşmıştır.
Bu bulgu hangi kavramı destekler?

A) Edimsel koşullanma
B) Gizil öğrenme ve bilişsel harita
C) İçgörüyle öğrenme
D) Deneme-yanılma öğrenmesi

2. Aşağıdaki pekiştirme tarifelerinden hangisiyle öğrenilen davranış sönmeye karşı en dirençlidir?

A) Sabit oranlı tarife
B) Sabit aralıklı tarife
C) Değişken oranlı tarife
D) Sürekli pekiştirme

3. Bir çocuk, sinemada korku filmi izlerken duyduğu yüksek bir müzikle birlikte yaşadığı korkuyu, daha sonra aynı müziği evde duyduğunda da yaşamaktadır.
Bu durumda koşullu uyarıcı ve koşullu tepki sırasıyla hangisidir?

A) Korku filmi – Müzik
B) Müzik – Korku
C) Korku – Müzik
D) Ev – Sinema

4. Bir çocuğun televizyonda saldırgan davranan ve bu yüzden ödüllendirilen bir karakteri izledikten sonra oyun sırasında benzer saldırgan davranışlar göstermesi hangi deneyle ilişkilendirilir?

A) Bandura'nın Bobo bebek deneyi
B) Pavlov'un köpek deneyi
C) Skinner kutusu deneyi
D) Harlow'un maymun deneyi

5. Katılımcıların, grubun açıkça yanlış olan cevabına uyarak çizgi uzunluklarını yanlış değerlendirdiği deneyle incelenen kavram ve deneyi yapan araştırmacı hangisidir?

A) İtaat – Stanley Milgram
B) Uyma (konformite) – Solomon Asch
C) Bilişsel çelişki – Leon Festinger
D) Seyirci etkisi – Darley ve Latané

6. Milgram'ın otoriteye itaat deneylerinin varyasyonlarında aşağıdaki koşullardan hangisi, katılımcıların en yüksek şoka kadar itaat etme oranını belirgin biçimde azaltmıştır?

A) Deneycinin gri laboratuvar önlüğü giymesi
B) Deneyin prestijli bir üniversitede yürütülmesi
C) Deneycinin talimatları odada bulunmadan telefonla vermesi
D) Öğrencinin (kurbanın) ayrı bir odada bulunup yalnızca sesinin duyulması

7. Irving Janis'in "grup düşüncesi" (groupthink) kavramında tanımladığı belirtiler arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Grubun yenilmez olduğu yanılsaması
B) Üyelerin kuşkularını dile getirmekten kaçınması (öz sansür)
C) Gruba aykırı bilgileri engelleyen "zihin bekçileri"nin bulunması
D) Alternatif seçeneklerin ve risklerin sistematik ve eleştirel biçimde değerlendirilmesi

8. Kişinin küçük bir isteği kabul ettikten sonra daha büyük bir isteği kabul etme olasılığının artması hangi ikna tekniğidir?

A) Kapıya ayak koyma tekniği
B) Kapıyı yüze çarpma tekniği
C) Alçak top tekniği
D) Seyirci etkisi

9. Belirgin olarak artmış benlik saygısı, uyku gereksiniminde azalma, aşırı konuşma, düşüncelerin hızla akması ve riskli harcamalar gibi belirtilerin en az bir hafta sürmesi hangi tabloyu düşündürür?

A) Majör depresif dönem
B) Manik dönem
C) Panik bozukluk
D) Distimi

10. Kişilik bozukluklarının DSM-5'teki küme sınıflamasıyla ilgili olarak aşağıdaki eşleştirmelerden hangisi doğrudur?

A) A kümesi (tuhaf-eksantrik) – Paranoid, şizoid, şizotipal
B) A kümesi – Borderline, histriyonik
C) C kümesi (kaygılı-korkulu) – Antisosyal, narsisistik
D) B kümesi (dramatik-duygusal) – Çekingen, bağımlı

11. DSM-5'e göre şizofrenide görülen aşağıdaki belirtilerden hangisi negatif belirtilerdendir?

A) Varsanılar (halüsinasyonlar)
B) Sanrılar
C) Duygulanımda küntleşme ve isteksizlik (avolisyon)
D) Dezorganize konuşma

12. DSM-5'e göre travma sonrası stres bozukluğu (TSSB) ile ilgili;
I. Belirtilerin travmatik olaydan sonra bir aydan uzun sürmesi gerekir.
II. Belirtiler yeniden yaşantılama (araya giren anılar), kaçınma, bilişlerde ve duygudurumda olumsuz değişiklikler ile uyarılmışlıkta değişiklikler kümelerinde toplanır.
III. Travmatik olaya doğrudan maruz kalmanın yanı sıra yakın birinin başına geldiğini öğrenmek de ölçütü karşılayabilir.
IV. Belirtiler bir aydan kısa sürerse de TSSB tanısı konur.
ifadelerinden hangileri doğrudur?

A) I ve II
B) I, II ve III
C) II, III ve IV
D) I, II, III ve IV

13. Bir genç, ailesinin isteği doğrultusunda hekim olmaya karar vermiş, ancak başka meslek ya da değer seçeneklerini hiç sorgulamamıştır.
Marcia'nın kimlik statülerine göre bu gencin durumu hangisidir?

A) Kimlik başarısı
B) Moratoryum
C) Erken bağlanmış (ipotekli) kimlik
D) Dağınık kimlik

14. 19 yaşındaki bir genç, mesleğini ve değerlerini hiçbir alternatifi araştırmadan ailesinin beklentileri doğrultusunda belirlemiş ve bunlara güçlü biçimde bağlanmıştır.
James Marcia'nın kimlik statülerine göre bu genç hangi statüdedir?

A) Kimlik başarısı
B) Kimlik ipoteği (erken kapanma)
C) Kimlik moratoryumu
D) Kimlik dağınıklığı

15. Cattell ve Horn'un zekâ kuramına göre yaşlanmayla birlikte hangi zekâ türünün korunduğu, hatta artabildiği; hangisinin ise erken yetişkinlikten itibaren gerilediği kabul edilir?

A) Akıcı zekâ korunur – Kristalize zekâ geriler
B) Kristalize zekâ korunur – Akıcı zekâ geriler
C) Her ikisi de aynı hızla geriler
D) Her ikisi de yaşamın sonuna kadar artar

16. Bir ergen, yüzünde çıkan küçük bir sivilce nedeniyle okuldaki herkesin kendisine baktığını ve onunla alay edeceğini düşünerek okula gitmek istememektedir.
David Elkind'e göre bu durum ergen benmerkezciliğinin hangi görünümüdür?

A) Kişisel efsane ("bana bir şey olmaz" inancı)
B) Hayali seyirci
C) Animizm
D) Nesne sürekliliği

17. Ainsworth'ün "yabancı durum" deneyinde bir bebek, annesi odadan çıkınca aşırı derecede huzursuzlanmakta, anne geri döndüğünde ise hem ona yaklaşıp hem de öfkeyle itmekte, kolayca yatışamamaktadır.
Bu bebeğin bağlanma stili hangisidir?

A) Güvenli bağlanma
B) Kaçıngan bağlanma
C) Kaygılı-kararsız (ambivalan) bağlanma
D) Dezorganize bağlanma

18. Gordon Allport'un kişilik kuramında, bireyin neredeyse tüm davranışlarına yön veren ve onu tanımlayan baskın özellik hangi kavramla ifade edilir?

A) Ana (kardinal) özellik
B) Merkezî özellik
C) İkincil özellik
D) Ortak özellik

19. Beş Faktör Kişilik Modelinde yer alan boyutlar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Deneyime açıklık
B) Sorumluluk (öz denetim)
C) Psikotizm
D) Nevrotiklik (duygusal tutarsızlık)

20. Eysenck'e göre kişiliğin dışadönüklük-içedönüklük boyutundaki bireysel farklılıkların biyolojik temeli hangi yapının uyarılma düzeyiyle açıklanır?

A) Limbik sistem
B) Yükselen retiküler aktive edici sistem (ARAS)
C) Serebellum
D) Hipokampus

21. Hans Eysenck'in kişilik kuramında yer alan temel boyutlar hangi seçenekte doğru verilmiştir?

A) İd, ego, süperego
B) Dışadönüklük-içedönüklük, nevrotiklik-duygusal denge, psikotiklik
C) Açıklık, sorumluluk, uyumluluk
D) Kolektif bilinçdışı, persona, gölge

22. Anlamsız heceler kullanarak kendi üzerinde belleği ve unutmayı deneysel olarak inceleyen ve öğrenmeden sonraki ilk saatlerde unutmanın en hızlı olduğunu gösteren "unutma eğrisi"ni ortaya koyan araştırmacı kimdir?

A) Hermann Ebbinghaus
B) Wilhelm Wundt
C) Ivan Pavlov
D) Frederic Bartlett

23. Bilinci temel öğelerine (duyumlar, imgeler, duygular) ayırarak incelemeyi amaçlayan ve yöntem olarak eğitimli gözlemcilerin içebakışını (introspeksiyon) kullanan ekol ile temsilcisi hangisidir?

A) İşlevselcilik – William James
B) Yapısalcılık – Edward Titchener
C) Gestalt – Max Wertheimer
D) Davranışçılık – John B. Watson

24. Bilincin yapısından çok işlevine ve organizmanın çevresine uyumuna odaklanan, Darwin'in evrim kuramından etkilenen ekol ve önde gelen temsilcisi hangisidir?

A) İşlevselcilik – William James
B) Yapısalcılık – Wilhelm Wundt
C) Psikanaliz – Sigmund Freud
D) Hümanizm – Carl Rogers

25. Davranışçılığın egemenliğine karşı 1950-60'larda zihinsel süreçlerin bilimsel incelenmesini yeniden merkeze alan "bilişsel devrim" ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Bilişsel devrim, içebakış yöntemine geri dönüşü savunmuştur.
B) Bilgisayar ve bilgi işleme modelleri zihnin incelenmesinde temel benzetme olarak kullanılmış; Ulric Neisser'in "Cognitive Psychology" (1967) kitabı alana adını vermiştir.
C) Bilişsel devrim, zihinsel süreçlerin bilimsel olarak incelenemeyeceğini savunmuştur.
D) Bilişsel devrimin öncüsü John B. Watson'dır.

26. Albert Ellis'in Akılcı Duygusal Davranışçı Terapisindeki (REBT) ABC modelinde "B" neyi ifade eder?

A) Tetikleyici olay
B) Olaya ilişkin inanç ve düşünceler
C) Duygusal ve davranışsal sonuç
D) İnançların sorgulanması

27. Carl Rogers'a göre terapötik değişim için terapistin sağlaması gereken temel koşullar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Koşulsuz olumlu kabul
B) Empatik anlayış
C) Tutarlılık (içtenlik, kongrüans)
D) Danışana yönelik yorumlar ve yönergeler

28. Diyalektik davranış terapisi (DDT) ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Marsha Linehan tarafından özellikle borderline kişilik bozukluğu ve kendine zarar verme davranışları için geliştirilmiştir; kabul ile değişimi dengeler ve duygu düzenleme, sıkıntıya dayanma, bilinçli farkındalık ve kişilerarası etkililik becerileri öğretir.
B) Yalnızca rüya analizine dayanır.
C) Freud tarafından geliştirilmiştir.
D) Hiçbir beceri öğretimi içermez.

29. Aaron Beck'in bilişsel kuramında depresyonun temelinde yer aldığı ileri sürülen "bilişsel üçlü", kişinin aşağıdakilerden hangileri hakkındaki olumsuz görüşlerinden oluşur?

A) Kendisi – Dünya – Gelecek
B) Kendisi – Ailesi – Geçmiş
C) Bedeni – Zihni – Ruhu
D) Geçmiş – Şimdi – Gelecek

30. Bilişsel terapide danışanın "Sınavdan düşük not aldım, demek ki hiçbir şeyi başaramayacağım" şeklindeki düşüncesi hangi bilişsel çarpıtmaya örnektir?

A) Aşırı genelleme
B) Zihin okuma
C) Kişiselleştirme
D) Felaketleştirme yerine olumlu düşünme

31. DSM-5'te madde kullanım bozukluğu ölçütlerinde yer alan "tolerans" kavramı neyi ifade eder?

A) Maddenin kesilmesiyle ortaya çıkan fiziksel ve psikolojik belirtileri
B) Aynı etkiyi elde etmek için belirgin olarak artan miktarda maddeye ihtiyaç duyulmasını ya da aynı miktarla etkinin belirgin biçimde azalmasını
C) Maddeyi kullanma yönündeki yoğun istek ve özlemi
D) Maddenin sosyal ve mesleki sorunlara yol açmasına rağmen kullanımın sürmesini

32. Sigara içen bir danışan "Bırakmam gerektiğini biliyorum, sağlığıma zarar verdiğinin farkındayım ama henüz hazır değilim; belki önümüzdeki yıl" demektedir.
Prochaska ve DiClemente'nin değişim aşamaları modeline göre danışan hangi aşamadadır?

A) Düşünce öncesi
B) Düşünme
C) Hazırlık
D) Eylem

33. Bağımlılık tedavisinde "nüks önleme" (Marlatt ve Gordon) yaklaşımıyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Tek bir kullanım (kayma) tedavinin tamamen başarısız olduğu anlamına gelir.
B) Yüksek riskli durumları belirleyip bunlarla baş etme becerileri geliştirmeyi amaçlar; tek bir kaymanın tam nükse dönüşmesini önlemek için "abstinans ihlali etkisi" ("Zaten bozdum, artık önemi yok" düşüncesi) üzerinde çalışılır.
C) Hiçbir beceri eğitimi içermez.
D) Yalnızca ilaç tedavisinden oluşur.

34. Aşağıdakilerden hangisi opioid (eroin, morfin vb.) entoksikasyonunun (zehirlenmesinin) tipik bir bulgusudur?

A) Göz bebeklerinde belirgin büyüme (midriyazis)
B) Göz bebeklerinde belirgin küçülme (miyozis) ve solunum baskılanması
C) Esneme, burun akıntısı ve tüylerin diken diken olması
D) İshal ve kas ağrıları

35. Bir olaya tanık olan kişilere sonradan yanıltıcı sorular sorulması (ör. "Araba kırmızı ışıkta geçerken ne kadar hızlıydı?") sonucunda tanıkların olayı farklı hatırlaması, Elizabeth Loftus'un çalışmalarında hangi olgu olarak tanımlanmıştır?

A) Yanlış bilgi etkisi (sahte bellek)
B) Öğrenilmiş çaresizlik
C) Uyarıcı genellemesi
D) Zihin kuramı

36. Bir kişi, televizyonda sık sık uçak kazası haberleri izledikten sonra uçakla yolculuğun karayoluyla yolculuktan daha tehlikeli olduğuna karar vermiştir.
Bu yargı Kahneman ve Tversky'nin tanımladığı hangi buluşsal (heuristik) ile açıklanır?

A) Temsil edicilik buluşsalı
B) Kullanılabilirlik (erişilebilirlik) buluşsalı
C) Çapalama ve ayarlama
D) Doğrulama yanlılığı

37. Baddeley ve Hitch'in çalışma belleği modelinde dikkat kaynaklarını yöneten, alt sistemler arasındaki koordinasyonu sağlayan bileşen hangisidir?

A) Fonolojik döngü
B) Görsel-uzamsal kopyalama defteri
C) Merkezi yönetici
D) Epizodik tampon

38. Yeni telefon numarasını öğrenen bir kişinin eski numarasını hatırlamakta güçlük çekmesi hangi bellek olgusuyla açıklanır?

A) İleriye ket vurma
B) Geriye ket vurma
C) Bozulma (decay)
D) Bastırma

39. Freud'un psikoseksüel gelişim kuramına göre Oidipus ve Elektra karmaşasının yaşandığı ve çözümüyle süperegonun geliştiği dönem hangisidir?

A) Oral dönem
B) Anal dönem
C) Fallik dönem
D) Gizil dönem

40. Lev Vygotsky'ye göre bilişsel gelişimde dilin rolüyle ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Dil, düşünceyle hiçbir ilişkisi olmayan bir araçtır.
B) Dil, sosyal etkileşim yoluyla edinilir ve içselleşerek düşüncenin temel aracı hâline gelir; özel konuşma bu içselleşmenin ara aşamasıdır.
C) Dil yalnızca biyolojik olgunlaşmayla gelişir ve kültürün etkisi yoktur.
D) Çocuk önce iç konuşmayı, sonra sosyal konuşmayı kazanır.

41. Harlow'un yavru maymunlarla yaptığı deneyde, yavruların süt veren tel anne yerine süt vermeyen ama yumuşak kumaşla kaplı anneyle daha çok zaman geçirmesi, bağlanmada hangi etkenin önemini gösterir?

A) Beslenme (birincil dürtü indirgemesi)
B) Temas rahatlığı
C) Taklit
D) Pekiştirme tarifesi

42. 9 aylık bir bebek, oyuncağın A bezinin altına saklandığını birkaç kez görüp bulmuştur. Daha sonra oyuncak bebeğin gözü önünde B bezinin altına saklandığında bebek yine A bezinin altını aramıştır. Piaget'ye göre bu durum hangi kavramla ilgilidir?

A) Korunum
B) A-değil-B hatası (nesne sürekliliğinin henüz tam gelişmemesi)
C) Benmerkezcilik
D) Animizm

43. Aşağıdaki kavramlardan hangisi Carl Gustav Jung'un analitik psikolojisine aittir?

A) Aşağılık duygusu ve üstünlük çabası
B) Kolektif bilinçdışı ve arketipler
C) Temel kaygı
D) Psikososyal kriz

44. Karen Horney'e göre çocuklukta güvensiz ilişkiler sonucu gelişen "temel kaygı" ile başa çıkmak için bireyin geliştirdiği nevrotik eğilimler aşağıdakilerden hangisinde doğru verilmiştir?

A) İnsanlara doğru, insanlara karşı, insanlardan uzak
B) Oral, anal, fallik
C) İd, ego, süperego
D) Kendilik, persona, gölge

45. Bir öğrenci, sınavdan düşük not aldıktan sonra "Zaten bu dersi önemsemiyordum, ileride işime yaramayacak" demektedir.
Bu durum hangi savunma mekanizmasıyla açıklanır?

A) Akla uydurma (rasyonalizasyon)
B) Yansıtma
C) Gerileme
D) Yüceltme

46. Alfred Adler'in bireysel psikolojisinde kişiliğin gelişimini açıklayan temel kavramlar arasında aşağıdakilerden hangisi yoktur?

A) Aşağılık duygusu
B) Üstünlük çabası
C) Doğum sırası
D) Libido

47. Bir araştırmada uyku süresi ile sınav başarısı arasında r = +0,45 düzeyinde anlamlı bir korelasyon bulunmuştur.
Bu bulguyla ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi doğrudur?

A) Uyku süresinin artması sınav başarısını kesin olarak artırır.
B) İki değişken arasında orta düzeyde pozitif bir ilişki vardır; ancak korelasyon nedensellik göstermez, ilişkiyi üçüncü bir değişken de açıklayabilir.
C) İki değişken arasında negatif ilişki vardır.
D) Korelasyon katsayısı 0,45 olduğu için ilişki yoktur.

48. Araştırma etiğinde "aldatma" içeren bir deney yapıldıktan sonra katılımcılara araştırmanın gerçek amacının açıklanması ve olası olumsuz etkilerin giderilmesi hangi kavramla ifade edilir?

A) Bilgilendirilmiş onam
B) Bilgilendirme / açıklama (debriefing)
C) Karşı dengeleme
D) Seçkisiz atama

49. Yeni bir tedavinin etkisini araştıran bir çalışmada ne katılımcılar ne de onları değerlendiren araştırmacılar, katılımcıların gerçek ilaç mı yoksa plasebo mu aldığını bilmemektedir.
Bu deneysel kontrol yöntemi hangisidir?

A) Tek kör desen
B) Çift kör desen
C) Karşı dengeleme
D) Eşleştirme

50. Bir araştırmacı yeni bir okuma yönteminin başarıyı artırıp artırmadığını incelemek için deney grubunu deneyimli öğretmenlerin, kontrol grubunu ise yeni atanmış öğretmenlerin sınıflarından seçmiştir. Deney grubunun başarısı daha yüksek bulunmuştur.
Bu araştırmadaki temel yöntemsel sorun hangisidir?

A) Bağımlı değişkenin ölçülmemesi
B) Öğretmen deneyiminin karıştırıcı (yabancı) değişken olarak sonuçları etkilemesi
C) Örneklemin çok büyük olması
D) Çift kör desen kullanılması

MemurOdak

Cevap anahtarı ve açıklamalar üyelere özel — üyelik ücretsiz

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı görevde yükselme ve unvan değişikliği hazırlığı

Bu PDF'in tam hâli; cevap anahtarı ve madde madde açıklamalarıyla birlikte Memur Odak üyelerine ücretsizdir. Üye ol ya da giriş yap; tam PDF otomatik iner.

Ücretsiz üye ol, tam PDF'i indir →

Üyelere ücretsiz:

- 5.600+ özgün soru, madde açıklamalı çözümler
- Unvanına göre 50 soruluk deneme (şef, şube müdürü, VHKİ, memur...)
- Her Cuma 20.00 Türkiye geneli deneme ve sıralama
- Yanlışlarım listesi ve aralıklı tekrar
- Konu özetleri ve tüm PDF'lerin tam hâli

memurodak.tr